

20.06.2024

Danskerne vil have mere EU indenfor klima, forsvar og migration

Tænketanken EUROPA har igennem Verian foretaget en meningsmåling forud for Europa-Parlamentsvalget i juni 2024. Her bringer vi målingens resultater om klima, forsvar og migration.

Skrevet af

Anna Wentzer

✉ anna@thinkeuropa.dk

Eda Cilek

📞 52 39 17 27

✉ eda@thinkeuropa.dk

Kontakt

Sarah Fiona Murphy

📞 +45 30 10 02 41

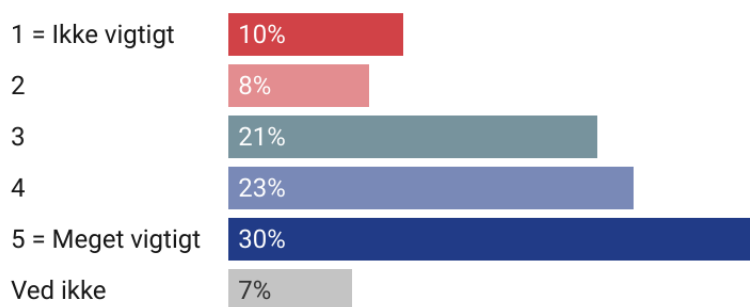
✉ Sarah@thinkeuropa.dk

Indledning

Tænk tanken EUROPA har foretaget en spørgeundersøgelse blandt danskerne i marts 2024 som en temperaturmåling på vigtige politiske emner op til EU-parlamentsvalget den 9. juni. Overordnet set anser størstedelen af danskerne det som vigtigt at afgive deres stemme til valget. Som illustreret nedenfor svarer over halvdelen af de adspurgte værdien 4 eller 5, altså at valget er meget vigtigt.

EP-valget er vigtigt for danskerne

Spørgsmål: Hvor vigtigt er det for dig at stemme til Europa-Parlamentsvalget d. 9. juni 2024? På en skala fra 1-5, hvor 1 = Slet ikke vigtigt, og 5 = Meget vigtigt

© Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmottagers.

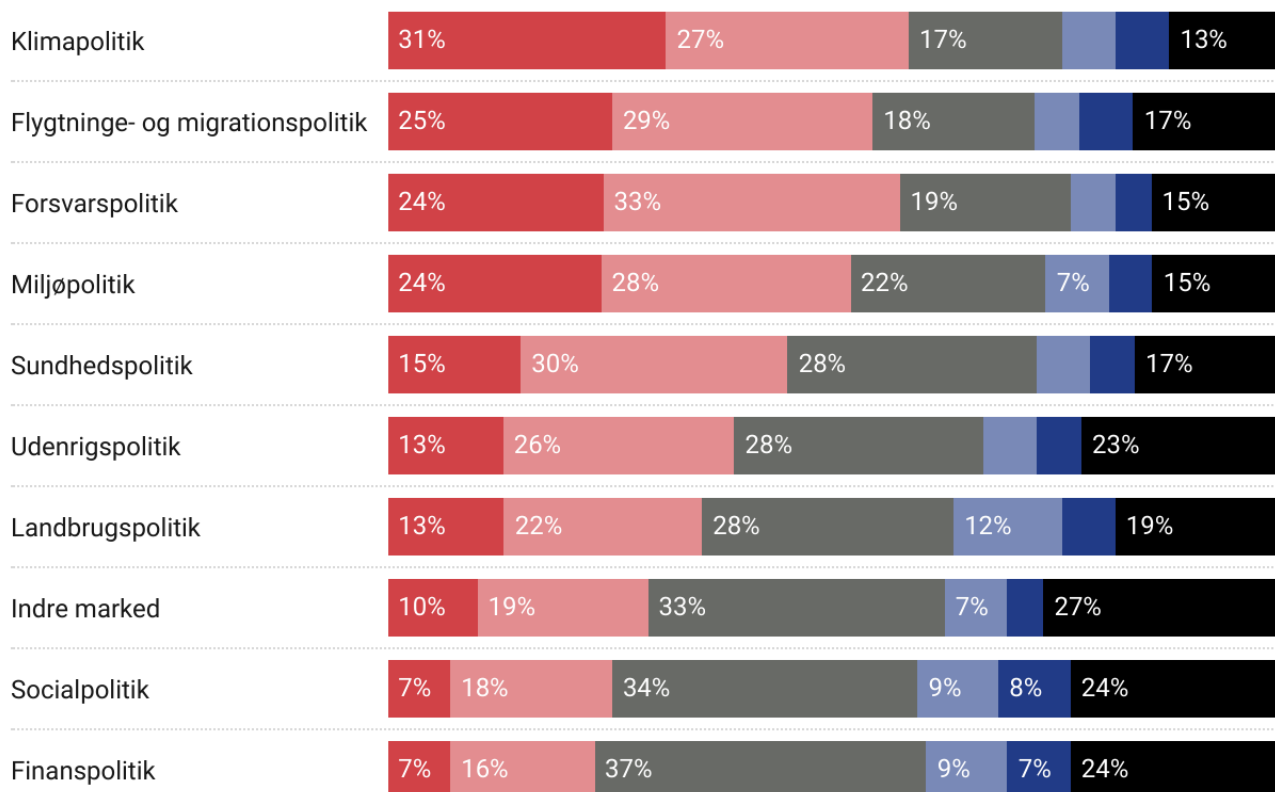
Lavet med Datawrapper

Men hvorfor er EP-valget vigtigt for danskerne? En indikator herpå er et flertal for øget europæisk samarbejde på flere områder, som illustreret i figuren nedenfor. Et stort flertal for mere samarbejde på klimapolitik (i alt 58 pct.) og miljøpolitik (i alt 52 pct.) passer med, at klimapolitik af danskerne opfattes som valgets næstmest vigtige emne. Det vigtigste emne til valget er dog forsvarspolitik, der i figuren nedenfor står til samlet set 57 pct. opbakning til mere samarbejde. Endeligt ønsker 54 pct. af de adspurgte danskere, at EU's samarbejde på flygtninge- og migrationspolitikken øges.

Mere samarbejde på klima-, migration- og forsvarspolitik

Spørgsmål: Skal EU have mere eller mindre samarbejde på følgende områder?

Meget mere Lidt mere Som nu Lidt mindre Meget mindre Ved ikke

2024: © Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers

Lavet med Datawrapper

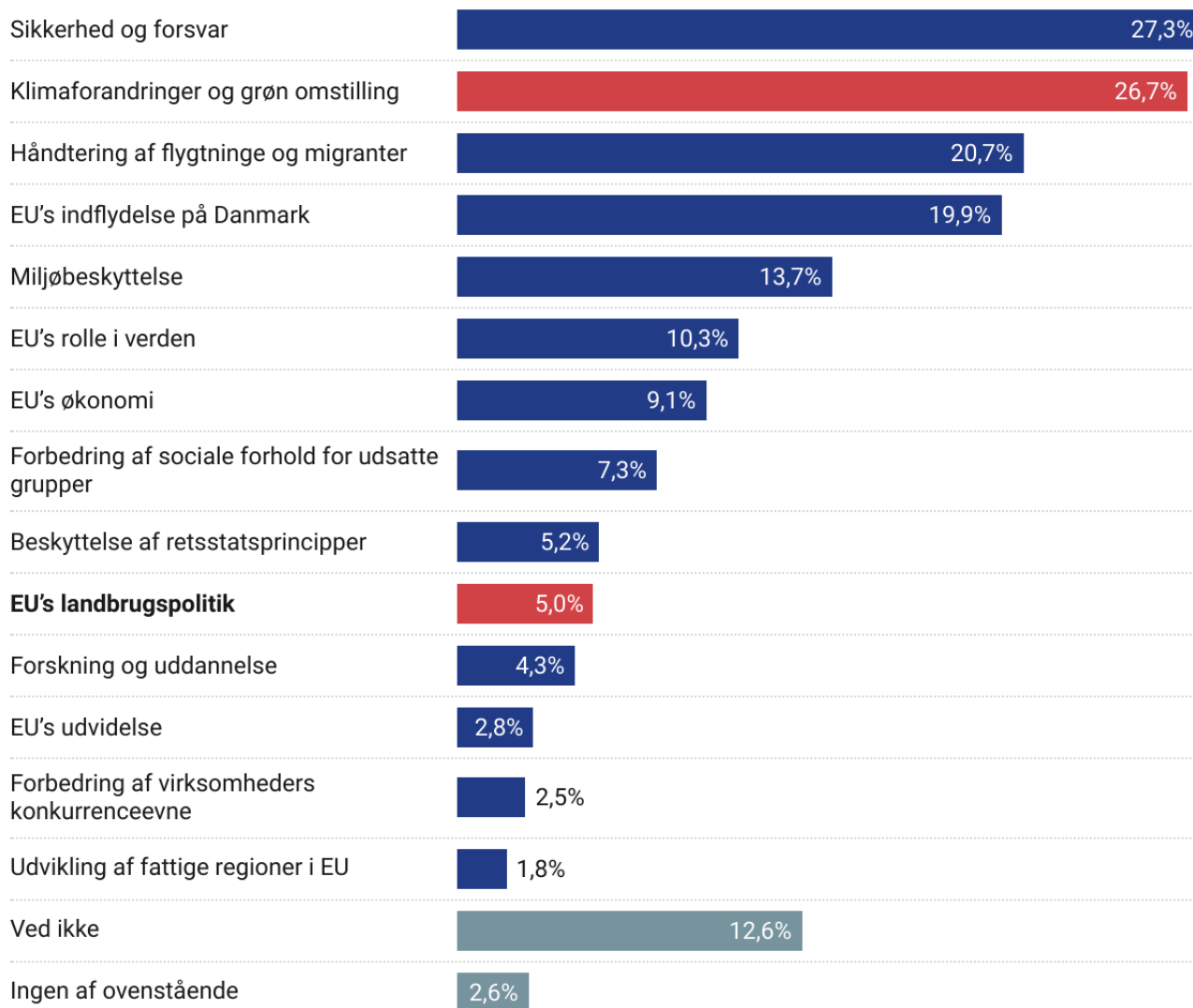
EP-valget er altså vigtigt for størstedelen af danskerne, der ønsker sig mere fælles EU-samarbejde på områderne klima, forsvar og migration. Dette brief vil opridse de vigtigste resultater fra spørgeundersøgelsen fordelt på disse tre emner.

Klima- og miljøpolitik

Som det fremgår af figuren nedenfor, er klimaforandringer og den grønne omstilling et vigtigt emne til EP-valget for de adspurgte danskere. Helt anderledes forholder det sig med EU's landbrugspolitik, hvor kun 5 pct. af de adspurgte har valgt dette område som et af deres to valg.

Klimaforandringer ligger højere end EU's landbrugspolitik på dagsordenen hos danskerne

Spørgsmål: Hvilke emner betyder mest for din stemme til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Du kan angive op til 2 svar.

© Verian for Tænketanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmottagers.

Grafik: Tænketanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

Ursula von der Leyen-Kommissionen har leveret på klimadagsordenen i forbindelse med at håndtere både pandemien og energikrisen; her har investeringsinstrumenterne i genopretningsfonden og REPowerEU således bundne målsætninger for at fremme den grønne omstilling. Særligt Kommissionen har således bestræbt sig på at bevise EU's evne til at levere på klimapolitikken.[\[1\]](#)

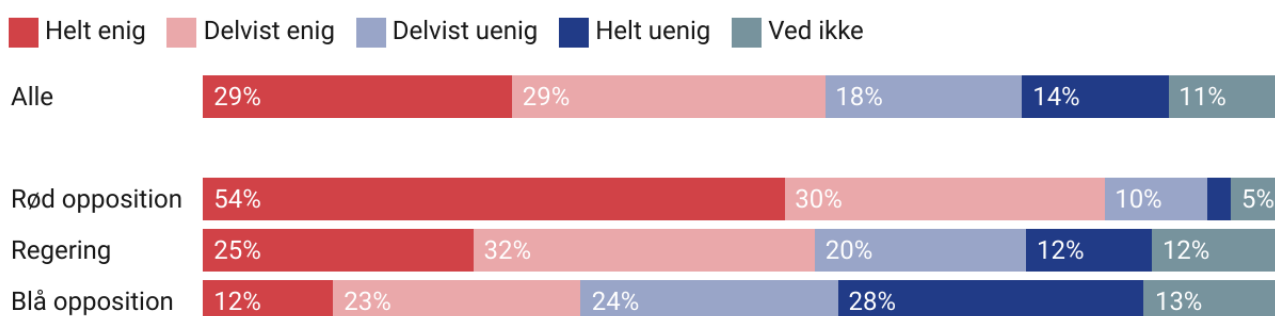
Landbrugsprotesterne mod EU's miljø- og klimakrav, der fortsatte ind i 2024, leverede ellers startskuddet til valgkampen og satte fokus på EU's landbrugspolitik.

Landbruget er det eneste erhverv, der er sikret bestemte vilkår i traktaterne og har været en fast del af det europæiske samarbejde siden 1962.^[2] Klima- og miljøpolitikken har derimod indtil vedtagelsen af EU's klimalov i 2021 taget udgangspunkt i EU's langvarige samarbejde om miljø. Klimaloven i 2021 har fastlagt et mål om, at EU skal være klimaneutral i 2050 og er altså en hjørnesten i EU's kompetencer på klimaområdet.^[3]

Adspurgte til EU's fortsatte prioritering mellem landbrugets interesser og miljø- og klimahensyn, er danskerne splittede. Som grafen nedenunder viser, er 58 pct. af de adspurgte i hvert fald ('helt eller 'delvist') enige i, at miljø- og klimahensyn vejer tungere. Men flertallet dækker over en markant forskel mellem vælgere, der stemmer rød eller blå opposition. Af SF, Alternativet og Enhedslistens vælgere støtter 84 pct. strengere krav til landbruget; i den anden ende er det kun 35 pct. af Liberal Alliance, Konservative, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti og Nye Borgerliges vælgere, der støtter selvsamme.

Politisk splittelse om strengere miljø- og klimakrav til landbruget

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør stille strengere miljø- og klimakrav til landbruget?

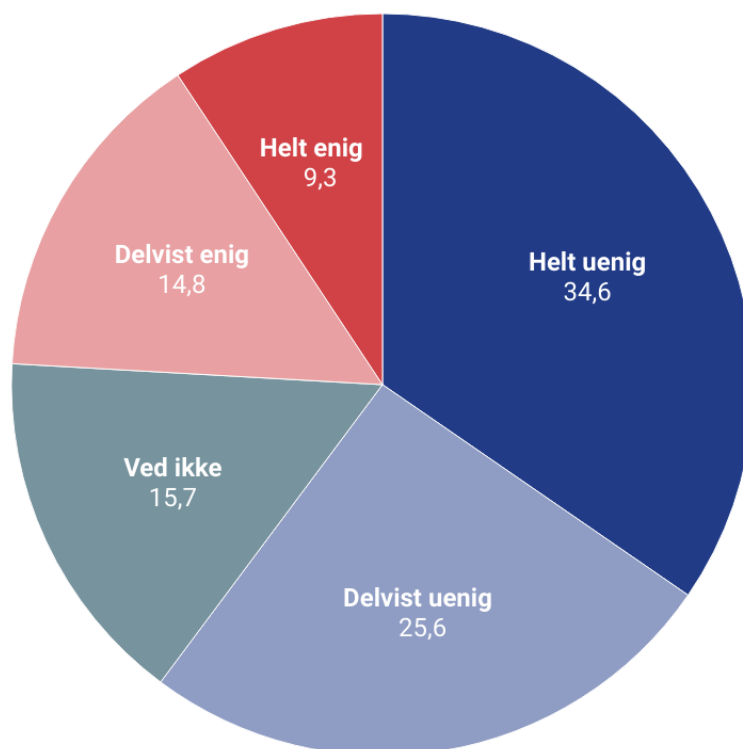
© Verian for Tænketanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers. Rød opposition: RV, SF, EN, AL, FG. Regering: S, M, V. Blå opposition: K, NB, LA, DF, KD, DD

Grafik: Tænketanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

At danskerne synes, at den grønne omstilling og europæisk klimapolitik er vigtig, er ikke ensbetydende med et ønske om, at EU forstærker sin indsats på disse områder. Derfor er de udvalgte repræsentanter blevet spurgt ind til deres vurdering af EU's nuværende tiltag på den grønne omstilling. Som figuren nedenfor viser, er 60 pct. af de adspurgte helt eller delvist uenige i, at omstillingen går for stærkt.

Danskerne mener ikke, at EU's grønne omstilling går for stærkt

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du, i at EU's grønne omstilling går for stærkt?

© Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Grafik: Tænk tanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

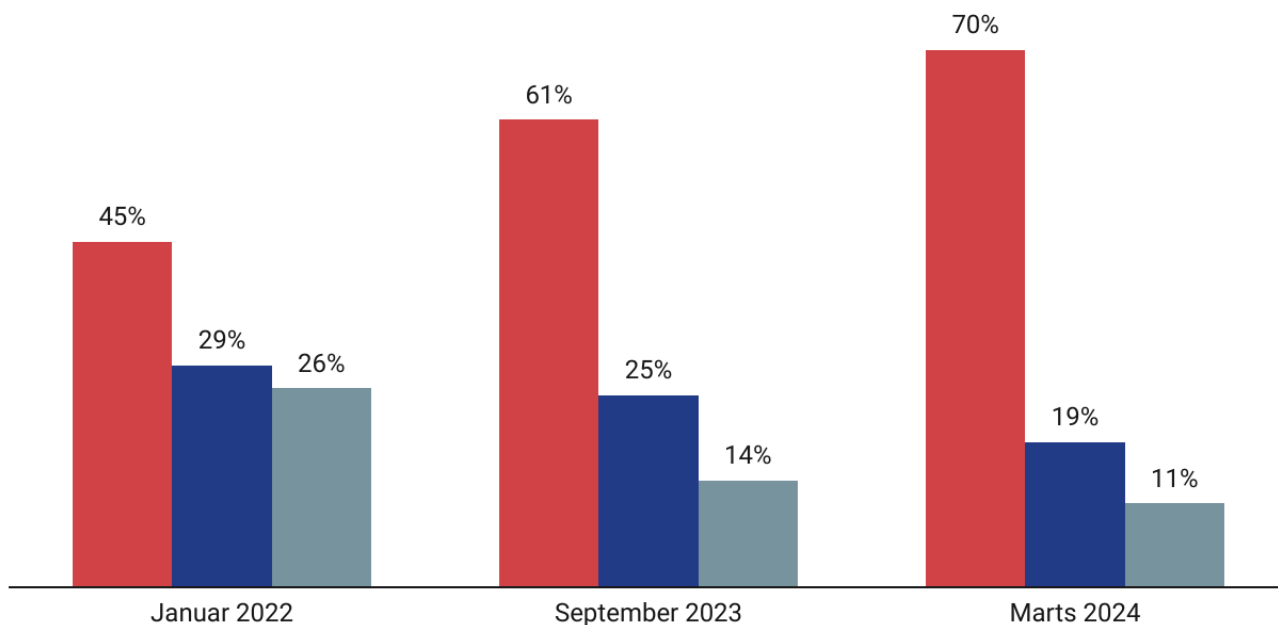
Forsvar og sikkerhed

Forsvar- og sikkerhedspolitik er det vigtigste emne under valgkampen for danskerne ifølge tænketanken EUROPAs undersøgelse. Krigen i Ukraine, det kommende præsidentvalg i USA, der sætter spørgsmålstejn ved NATO's stabilitet, og de store investeringer i det danske forsvar har betydet, at dette område er blevet den primære mærkesag for de danske vælgere til EP-valget. Denne udvikling fremgår også af nedenstående figur på baggrund af Tænk tankens spørgeundersøgelse. Således er opbakningen til et styrket militært samarbejde i EU gået fra 45 pct. i januar 2022, altså før krigen i Ukraine begyndte, til 70 pct. i marts 2024. Dertil er det værd at bemærke, at andelen af respondenter der svarer 'ved ikke' er faldet betragteligt efter januar 2022, hvilket kan afspejle en forøget offentlig opmærksomhed på emnet, efter at krigen i Ukraine begyndte den 24. februar 2022.

Opbakningen til at styrke EU militært er steget markant

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør blive stærkere på det militære område.

■ Helt eller delvist enig ■ Helt eller delvist uenig ■ Ved ikke

2024: © Verian for Tænketanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers. 2023: Kantar Public for Tænketanken EUROPA, 04/09 - 13/09, 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere, finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers). 2022: Voxmeter for Tænketanken EUROPA, 13/01 - 21/01, 2.001 respondenter

Lavet med Datawrapper

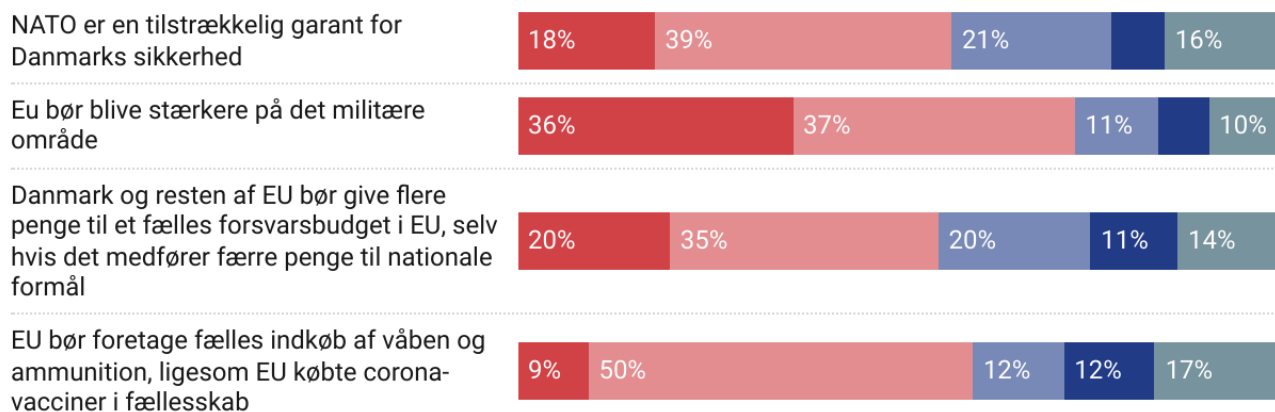
I figuren nedenfor fremhæver de røde bjælker en gennemgående opbakning til styrket militær, et fælles forsvarsbudget på bekostning af nationale investeringer og fælles indkøb af våben og ammunition. Det er en interessant udvikling, da forsvars- og sikkerhedspolitik i vid udstrækning ikke af en del af det fælles EU-samarbejde, og altså er et nationalt anliggende eller en del af NATO-samarbejdet. Derfor har de kommende Europaparlamentarikere for nuværende ikke en nævneværdig politisk indflydelse på andet end forsvarsindustripolitik, der ligger under EU's kompetencer for regulering af det indre marked.[\[4\]](#)

Der er jævnfør undersøgelsen stadig et flertal, der mener, at NATO er en tilstrækkelig garant for Danmarks sikkerhed. Den store opbakning til mere EU-samarbejde på

våben- og forsvarsområdet er altså ikke nødvendigvis begrundet med bekymring for Danmarks egen sikkerhedspolitiske situation.

Et flertal ønsker mere militært samarbejde i EU

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

2024: © Verian for Tænkertanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers

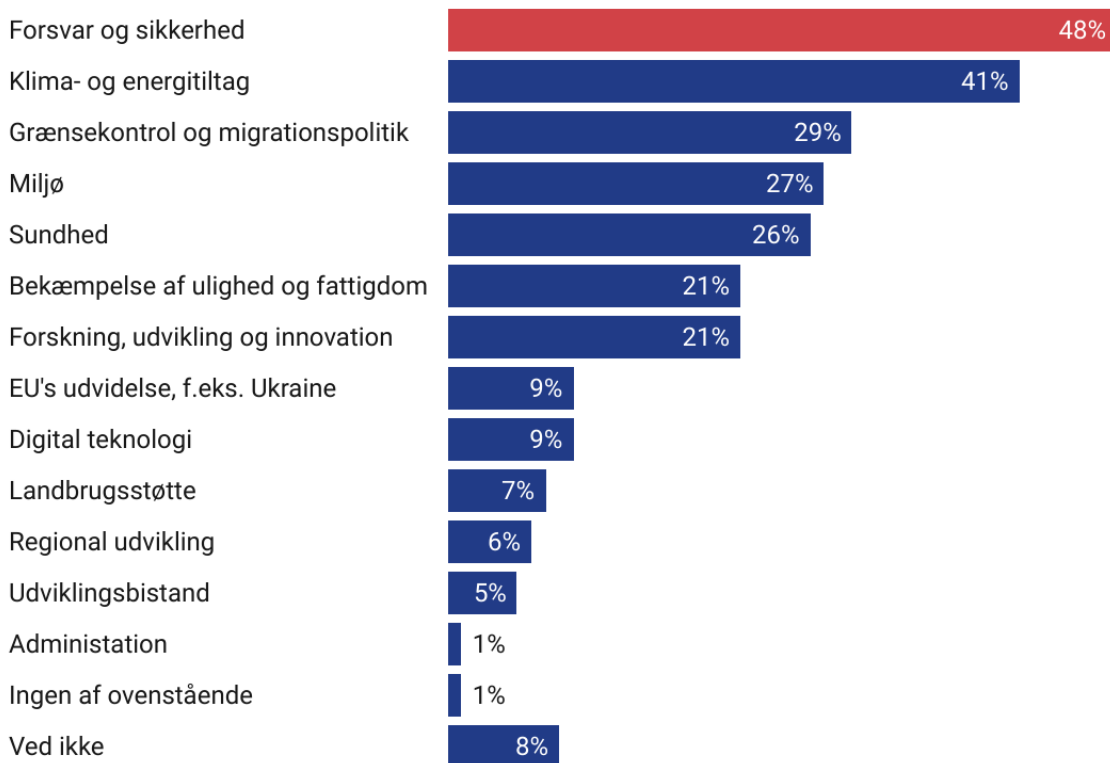
Lavet med Datawrapper

De adspurgte danskere vægter desuden forsvar og sikkerhed som den vigtigste post på EU's budget, som det fremgår af figuren nedenfor. I den nuværende budgetperiode fra 2021-2027 er ca. 8 mia. euro afsat til The European Defense Fund, som er et samarbejde, der retter sig mod at støtte og udvikle den europæiske forsvarsindustri.^[5] EU har herunder et samarbejde om at forbedre kapaciteten i produktionen af ammunition kaldet ASAP. Uden for budgettet har EU indtil det forgangne efterår brugt Fredsfaciliteten, en pengekasse udenfor budgettet, som fælles indkøbsmekanisme, så EU-landene kunne sende eget materiel til Ukraine mod en refusion fra en fælles pulje.^[6]

For nuværende er de store poster på EU's budget regional- og landbrugsstøtte. Områder, der kun nævnes blandt henholdsvis 5 og 7 pct. af de adspurgte. Der skulle altså ske en omfattende omprioritering af EU's budget i næste budgetperiode fra 2028-2034, hvis de stod til de adspurgte danskere.

EU's budget skal bruges på forsvar og sikkerhed

Spørgsmål: Hvad mener du, at EU bør bruge sit budget på? Den adspurgte må vælge op til 3 svar.

2024: © Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers

Lavet med Datawrapper

Migration

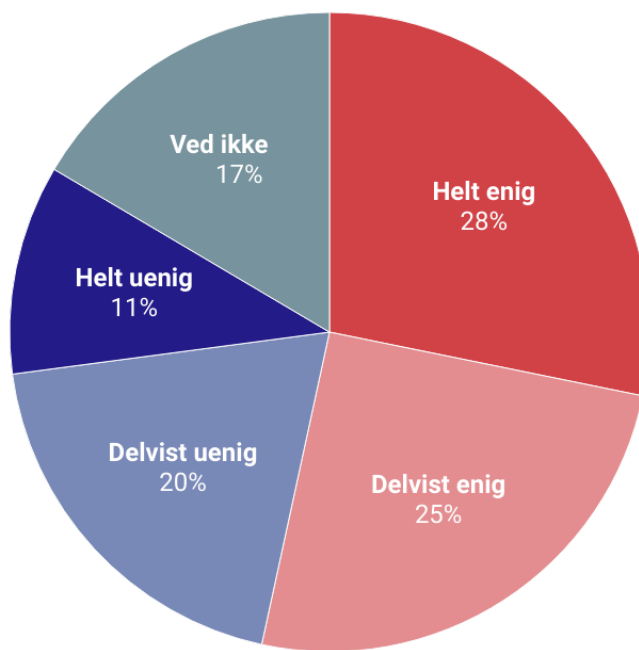
Flygtninge- og migrationspolitik er det tredje mest vigtige emne for de adspurgte danskere under valgkampen til Europa-Parlament. Spørgsmål om asyl og illegal migration lå også højt på vælgernes dagsorden ved sidste EP-valg.[\[7\]](#) Siden sidste Europaparlamentsvalg er der dog sket betydelige ændringer på området: Aktivering af EU's direktiv om midlertidig beskyttelse fra 2001 for første gang nogensinde som følge af en kraftig ukrainsk flygtningetilstrømning siden 2022, samt vedtagelsen af en ny lovpakke på migration- og asylområdet i april 2024 efter otte års tovtrækkeri.[\[8\]](#)
[\[9\]](#)

Udviklingen på migrationsområdet er ikke gået ubemærket forbi de adspurgte danskere i Tænk tankens spørgeundersøgelser, som figuren nedenfor viser. Et flertal af danskerne (53 pct.) mener, at EU-landene bør modtage færre flygtninge end i dag. Dette kan skyldes, at EU i 2022 og 2023 har modtaget omtrent to millioner regulære

asylansøgere, udover de ukrainske flygtninge. Til sammenligning modtog EU under flygtningekrisen i 2015-2016 2,4 millioner.

Et flertal mener, at EU skal modtage færre flygtninge

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU-landene skal modtage langt færre flygtninge end i dag.

© Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

Selvom antallet af flygtninge i 2022 og 2023 er lavere end i 2015 og 2016, er der tale om et migrationspres i EU, som er på sit højeste niveau siden 2016. Udviklingen skaber et pres på EU's ydre grænser, øger andelen af illegal migration og forøger risikoen for menneskesmugling. Det kan især være dette pres, som har betydet, at dette område er blevet en vigtig mærkesag for danske vælgere til valget.[\[10\]](#)

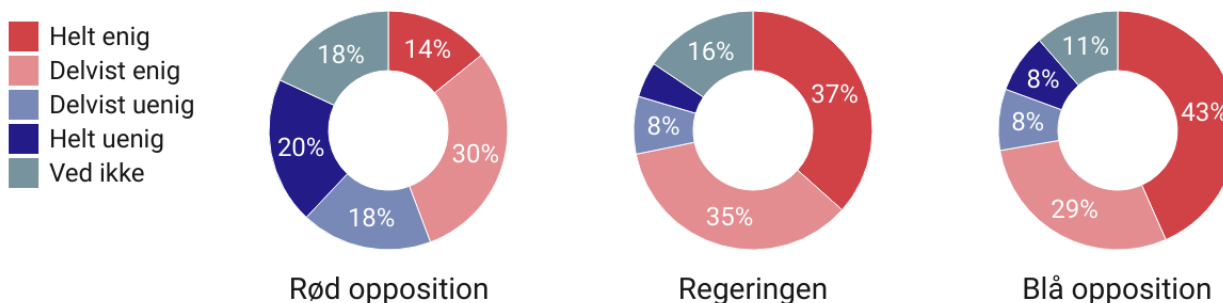
Siden 22. februar 2022 til 30. november 2023 har over 36.000 ukrainske borgere søgt tilflugt i Danmark og fik tildelt midlertidig beskyttelse. Det var også første gang, at EU's direktiv fra 2001 om midlertidig beskyttelse blev iværksat. Modsat regulære asylansøgere har personer med midlertidig beskyttelse ret til fri bevægelighed og således adgang til EU's arbejdsmarked.[\[11\]](#)

Dertil er det værd at understrege, at dette pres overordnet set ser ud til at have samlet de politiske fløje i enighed om at ville oprette fælles modtagelsescentre for

asylansøgere udenfor EU – en såkaldt 'Rwanda-model'. Den brede politiske opbakning fremgår således af nedenstående figur, der viser, at 72 pct. af højrefløjens, 72 pct. af regeringens og 44 pct. af venstrefløjens vælgere ser positivt på oprettelsen af en Rwanda-model for EU. Dog er andelen af respondenter, der svarer 'delvist uenig' eller 'helt uenig' i den røde opposition 38 pct. sammenlignet med 16 pct. i den blå opposition. Dette skyldes, at dele af den røde opposition kritiserer projektet for at være en usolidarisk model, og er bekymrede for om Rwanda-modellen bryder med menneskerettighederne behandlingen af mennesker på flugt.[\[12\]](#)

Bred opbakning til en Rwanda-model for EU - med intern splittelse i rød blok

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? EU bør oprette fælles modtagecentre for asylansøgere uden for EU

© Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

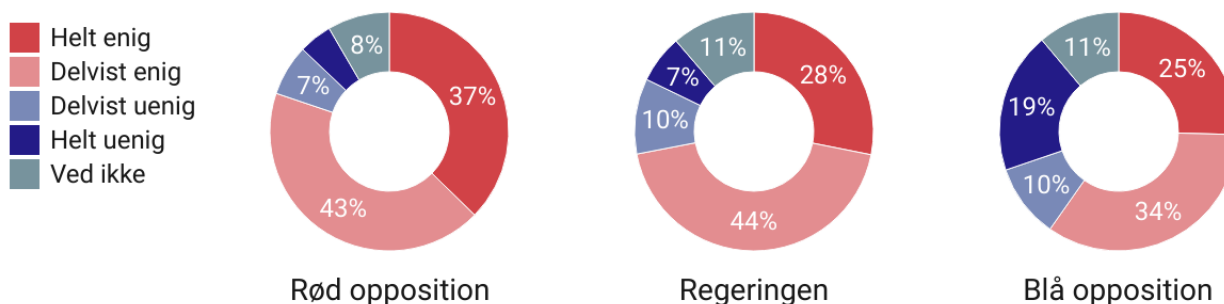
En stor del af de adspurgte danskere på tværs af ideologiske forskelle støtter en migrationsmodel med samarbejdsaftaler i tredjelande. Der kan dog gå lang tid før en sådan model iværksættes, fordi forhandlingerne om en ren dansk model er sat på pause. Det skyldes nemlig, at SVM-regeringen i stedet har besluttet at undersøge, om de kan etablere et system "i samarbejde med EU eller en række andre lande"[\[13\]](#). Det kræver dog fra dansk side at få overbevist andre lande om denne løsning.

Derudover er der også bred opbakning i alle blokke til at få en mere lige fordeling af flygtninge i EU's medlemslande, som nedenstående figur viser. Her fremgår det, at 43 pct. i den røde opposition, 44 pct. i regeringen og 34 pct. af den blå oppositions vælgere ser sig 'helt enige' i, at flygtninge skal fordeles bedre for at aflaste de lande, der modtager flest flygtninge. Tallene i figuren nedenfor kan ses i sammenhæng med de mange flygtninge, der har forsøgt at finde tilflugt i Europa: I 2023 modtog EU

157.000 flygtninge og migranter over Middelhavet, en stigning på 50 pct. irregulære migranter[14] sammenlignet med 2022, hvilket har belastet særligt Italien.[15]

Et flertal i alle blokke ønsker mere lige fordeling af flygtninge i EU

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Migranter og flygtninge, der kommer til EU, bør fordeles mere ligeligt mellem EU-landene, så presset lettes på de lande, der tager imod flest

© Verian for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 19/03 - 25/03 2024 og er baseret på webinterview med 1.634 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

EU vedtog i april 2024 en ny lovpakke på asyl- og migrationsområdet. I denne lovpakke har EU indført en 'solidaritetspagt', hvor formålet er, at EU-landene skal arbejde sammen for at aflaste de modtagertunge lande. Enten ved at modtage flere selv eller give økonomiske bistand. Dog har Danmark et retsforbehold, der betyder, at vi er undtaget aftalen. Faktisk kan Danmark selv bestemme, hvilke dele af aftalen, man ønsker at være med i.[16] Det er således en interessant udvikling, at størstedelen af vælgerne giver et udtryk for, at de ønsker mere samarbejde på området, når det danske forbehold stiller os i en unik situation, hvor man kan gå udenom aftalen.

- [1] <https://thinkeuropa.dk/brief/2024-04-myten-om-det-groenne-europa-parlament>
- [2] <https://www.information.dk/kultur/2024/03/landbrug-saerstatus-vores-kulturs-billeder-historier-eu-haenger-sammen>
- [3] https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-climate-law_da
- [4] <https://www.consilium.europa.eu/da/policies/defence-security/>
- [5] https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/european-defence-fund-edf-official-webpage-european-commission_en
- [6] [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749782/EPRS_BRI\(2023\)749782_EN](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749782/EPRS_BRI(2023)749782_EN)
- [7] <https://www.information.dk/udland/2019/05/klimaet-fylder-mere-mere-valgkampen-europaparlamentsvalget-nok>
- [8] <https://thinkeuropa.dk/brief/2024-02-et-migrationspolitisk-eksperiment-flygtninge-fra-ukraine-to-aar-efter-invasjonen>
- [9] <https://www.dr.dk/nyheder/eu-er-klar-med-nye-regler-paa-migrations-og-asylomraadet>
- [10] <https://www.uim.dk/nyhedsarkiv/2023/december/hoejeste-europaeiske-migrationstal-siden-krisen-i-2015-2016/>
- [11] <https://thinkeuropa.dk/brief/2024-02-et-migrationspolitisk-eksperiment-flygtninge-fra-ukraine-to-aar-efter-invasjonen>
- [12] <https://www.altinget.dk/artikel/rwanda-modellen-blev-kaldt-et-bluffnummer-men-kan-snart-blive-til-virkelighed>
- [13] <https://www.dr.dk/nyheder/eu-er-klar-med-nye-regler-paa-migrations-og-asylomraadet>
- [14] Definition fra Europa-Kommission: En irregulær immigrant er en person, som rejser til et andet land uden at have tilladelse til at rejse ind i eller opholde sig i landet, i henhold til de internationale aftaler, som dette land er en del af. https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/irregular-migrant_en
- [15] <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/significant-rise-in-irregular-border-crossings-in-2023-highest-since-2016-C0gGpm>
- [16] <https://www.dr.dk/nyheder/eu-er-klar-med-nye-regler-paa-migrations-og-asylomraadet>